

ALİ İPEK • General Şivasko

ALİ İPEK 1982'de Mardin'de doğdu. Öyküleri 2000'den bu yana *Varlık*, *Sarıç Öykü*, *Dünyanın Öyküsü*, *Çini Kitap*, *Eliz Edebiyat*, *İhlamur* dergilerinde yayımlandı. Yazarın "Hor Kullanma Tarihi" adlı dosyası 2012 yılında "Yaşar Nabi Nayır Dikkate Değer Öykü Ödülü"ne layık görüldü. *Gidelim Buralardan Muhlis* (2022), *Kimsenin Ölmediği Bir Cinayet Öyküsü* (2023) ve *General Şıvasko* (2024) adlı romanları İletişim Yayınları tarafından yayımlandı.

İletişim Yayınları 3477 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 623

ISBN-13: 978-975-05-3745-5

© 2024 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 1. BASIM

1. Baskı 2024, İstanbul

EDİTÖR Duygu Çayırıcıoğlu

KAPAK ve KAPAK İLLÜSTRASYONU Seda Mit

UYGULAMA Hüsni Abbas

DÜZELTİ Yağmur Yıldırım

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 44871

Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/31 Bağcılar 34218 İstanbul

Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387

Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,

Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

ALİ İPEK

General Şivasko

Zeko'ya...

Yolun sonunu bilsen, daha az yorulursun.

– *Hor Kullanma Tarihi*, “Bayır”

O suçtan masumdum

Beni çekmeye çok gölge gerek.
Kıymık sanmıştım içimdeki elemi.
Sürdüğüm at değil ki kapkara bir engerek.
Ne kış bitti ne güzergâh ne de öfke matemî.

- ŞURURİ, *Tuz Divanı*

Devasa bir yılanın geçtiği kavisli güzergâhı yol belledikleri sınır boylarında vakit gece yarısıydı. Açık havayı fırsat bilen yıldızlar fener gibi aydınlatıyordu geceyi. Köylülerin Ferş Dağı dedikleri yerden kaya uçlarına çarpıp oyuklardan geçen serinlik, yer yer ıslık çalarcasına ilerliyor, yedi zelzele görüp istifini bozmayan dağın eteklerinden ovaya yayılıyordu. Sıralı ve sarp kayalıkların boydan boya uzandığı yamaçtan yuvarlanan taş parçaları toprağa erişmekte acele ederken hıştırların bozduğu sessizlik de yamaç boyunca hükmünü sürdürüyordu. Dolunayın şavkı, ince ve simli tül örtülmüş gibi toprağa serili duruyordu. Gündüz güneşi görmeyen kayalık dipleri yabankekiği, çördük ve biberiye kokuyordu. Yorulmak nedir bilmeyen karıncalar reçineye bulanmış kuru yaprağı öteye taşıyor, oyukların yumuşak toprağını eşleyen gelengi ise üç gün evvel gömdüğü meşe palamudunu sivri taşlar arasında arıyordu. Boz bir eşeğin yol gösterdiği üç

katır, patikanın sonunda ağır ağır yürüyordu. Birbirine kalın iplerle bağlı katırların sağında ve solunda üç adam vardı.

Yola çıkışlarından takriben yedi saat geçmesine rağmen susuzluk ve kısmi açlık baş göstermiş, yer yer yorgunluk emareleri de belirginleşmişti. Yol boyunca görmeyi arzularıkları dere yataklarından, suyla birlikte huzurun da aktığı akarsulardan, insanoğlunun ölmeyi düşlediği yemyeşil bahçelerden, asıllarının öte âlemde olduğuna inanılan mayhoş meyvelerle bezenmiş ağaçlardan eser yoktu. İlerledikleri kurak topraklarda siyah taşlar arasında gözükten ölü hayvan kemiklerinden başka hiçbir şey kalmamıştı geriye. Sınırları çizen dağ ve nehirlerin denetimi zor olduğundan mayınlanmış yolları bilenlerle yola çıkan köylüler bile mecbur kalmadıkça bu güzergâhtan geçmiyordu. Menzile giden en kısa yolu ondan başka bilen olmadığı kanaatiyle kendileriyle götürmek zorunda kaldıkları boz eşek, kokusuna kapıldığı yemyeşil yaprağı ağzında sağa sola çevirerek ilerliyordu.

Eşegin, istifini bozmadan ilerleyişine alışmış olsalar da, muhtemelen son işiydi. Çuvallarda taşıdıkları erzakları teslim ettikten sonra belki köye bakan bir yol ayırımında, uğrak sapakların birinde ya da eski değirmen başında onunla da yollarını ayıracaklardı. Katırların yönünü dağ eteğine çevireli fazla olmamasına rağmen soluklanmak için bakındığı ağaç diplerini kafasında eleyen adam çapaklı, yorgun ve uykusuz gözlerini yol kenarında yetim duran dağdağan ağacına çevirerek kafasıyla işaret etti. Eşegin yönünü çevirdikleri yere katırlar da sorgusuz sualsiz yönelince ağaç dibinde kim bilir ne vakitten beri akan suya doğru ilerlediler.

Öndeki adam herkes tarafından “Fücur” lakabıyla çağırılıyordu. Yol boyunca uğradığı yerlerde kimin dul kaldığını, kimin çerçiden dantelli çamaşır lar aldığını, kimin hangi renge çok sevdiğini, kimin kime meylettini bilirdi. Konuştuğu yaşlı kadınları bile körpe halleriyle tahayyül eder, onlarla ay-

nı döneme denk gelmediğine hayıflanarak köyleri, kasabaları gezerdi. Çoğu vakit takas ettiği çuvalların içine bakmadan dolaşırđı. Onu tanıyanlar eşlerini, kız kardeşlerini hatta annelerini ona göstermekten imtina ederken kendi gibi olanlar tarafından hürmet görür, önüne envaiçeşit sofralar serilir, getirdiği hikâyeler sözün kesilmesi vebal sayılırcasına pürdikkat dinlenirdi. O meclislerden çoğu vakit mahcubiyetle uğurlanırdı. Kıçının sol yanağından yediği mermiden dolayı yüzükoyun yatmaya alıştırdığı bedeninde dolaştığı yerlerden izler biriktirmiştir.

Bir keresinde sürülmüş tarlalar arasından bata çıka kaçarken yorgun mermilerden birine denk gelip üç gün boyunca düştüğü yerde kalmış, kendisini evlatlık alıp büyüten babalığı Hakkı Efendi'nin Demirkazık dediği kutupyıldızını yeryüzünde arar olmuştı. Boynunda taşıdığı muska olmasa çoktan ölürdüm dediği yerler günden güne artsa da, emanet bedenine uzunca bir müddet ölümün uğramayacağı kanaatine varmıştı. Ecelini beklemek yerine belasını köy köy arar olmuştı. Helalinden kazanacağı rızkın bereketli olmadığına inandığından hatta yer yer tatbik ettiğinden kaçakçılık illetine bulaşmıştı. Paranın itibar kısmıyla tanışmış, yanından ayırmadığı iblisle tez vakitte hemhal olmuştı. Yüzünün karalığı esmerliğinden bilirse de nursuz kalışındandı. Alnı secde görmediği gibi küfre ortak dudakları arasından ne bir dua ne bir salavat duyulmuştu; nadiren de olsa besmele işiten bile olmamıştı. Yardımları sırf hayır hasenattan sayılmasın diye bu vakte değin karşılığını almadan hiçbir şey yapmamıştı. Niyazi olabilecek yolları iblisle mümkün mertebe işaretlemiş, ucu salih kullara temas etmeyen yollarda kendince istikamet belirlemişti. Mühürlü evraklarda gazi sayılmasa da kudretinin yetmediği durumlarda eksikliğinden dem vurup hafif ya da ağır işleri her seferinde başkalarına yaptırıyordu. Bu durum o kadar sürmüştü ki neredeyse bir tümene